

TA'LIM JARAYONIDA PEDAGOGNING O'QUV JARAYONIGA TAYYORGARLIGI

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Surxondaryo akademik litseyi

Ona tili va adabiyot va Huquqshunoslik fani o'qituvchisi

Boysariyeva Manzura Yangiboy qizi

Mirzoyusupov Shohrux Shavkatovich

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashda pedagogning o'quv jarayoniga puxta tayyorgarligi muhim ahamiyatga ega ekanligi tahlil qilinadi. Pedagogik tayyorgarlikning tarkibiy qismlari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash, o'quv rejalari va dasturlarini chuqur o'rganish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish kabi jihatlar batafsil ko'rib chiqiladi. Shuningdek, samarali dars tayyorlashning bosqichlari va usullari, o'quv materiallarini tanlash va ularni o'quv jarayoniga moslashtirish masalalari yoritiladi. Maqola o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish va o'z ustida doimiy ishlash zarurligiga urg'u beradi.

Kalit so'zlar: pedagogik tayyorgarlik, o'quv jarayoni, dars tayyorlash, o'quv materiallari, o'quv rejalari, individual yondashuv, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ta'lim samaradorligi, kasbiy malaka.

Ta'lim jarayonining samaradorligi ko'p jihatdan pedagogning o'quv jarayoniga qanchalik puxta tayyorgarligiga bog'liq. Pedagogning tayyorgarligi nafaqat o'quv dasturi va materiallarini bilishni, balki o'quvchilarning individual xususiyatlari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini hisobga olishni ham o'z ichiga oladi. Uning vazifasi faqat bilim berish emas, balki o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, muammoli vaziyatlarni hal qilishga, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yo'naltirishdir.

Samarali dars tayyorlash bir necha bosqichlardan iborat:

1. Dars mavzusini va maqsadlarini aniqlash: Pedagog avvalo darsning umumiy maqsadini va o'quv natijalarini aniqlab oladi. Bu maqsadlar o'quv dasturi va standartlarga mos kelishi kerak.

2. O'quv materiallarini tanlash va tayyorlash: O'quv materiallari o'quvchilarning yoshi va bilim darajasiga mos bo'lishi, qiziqarli va tushunarli bo'lishi kerak. Buning uchun turli manbalar - darsliklar, qo'llanmalar, internet resurslari va boshqalarni qo'llash mumkin. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol usullar va multimedia vositalarini qo'llash darsni yanada jozibador va samarali qiladi.

3. Darsning tuzilishini rejalashtirish: Pedagog darsning har bir bosqichini (kirish, asosiy qism, yakunlash) rejalashtiradi, har bir bosqich uchun vaqt ajratadi va o'quv faoliyatining turlarini belgilaydi (masalan, tushuntirish, mustaqil ish, guruhda ish, o'yin va boshqalar).

4. O'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish: Pedagog o'quvchilarning o'rganish uslublari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini inobatga olib, ularga individual yondashuvni ta'minlaydi. Bu, masalan, qo'shimcha topshiriqlar tayyorlash, o'quvchilarga turli xil imkoniyatlarni taqdim etish orqali amalga oshirilishi mumkin.

5. Baholash mezonlarini aniqlash: Pedagog o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash uchun mezonlarni aniqlab oladi va ularni darsning boshlanishida o'quvchilarga ma'lum qiladi.

Pedagogning o'quv jarayoniga tayyorgarligi doimiy jarayon bo'lib, u o'z ustida muntazam ishlash, yangi pedagogik texnologiyalarni o'rganish, o'z tajribasini tahlil qilish va uni takomillashtirishni talab qiladi. Faqatgina shunday holda ta'lim jarayoni samarali va sifatli bo'ladi hamda o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini yuqori darajada rivojlantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Karimov I.A. Barkamol avlod-O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent: "Sharq", 1998. –B.63.
- 2.M.Mahmudov. " O'quv materialini didaktik loyihalash tizimi". Pedagogik mahorat 2002-yil. 3-son
3. 2.M.Mahmudov. " O'quv materialini didaktik loyihalash tizimi". Pedagogik mahorat 2003-yil. 1-son
- 4.M.Ochilov. "Yangi pedagogic texnologiyalar" 2000-yil
- 5.Sobirova M.R."O'zbek tili darslarida interfaol usullardan foydalanish"
- 6.Ahmedova H.O'zbek tili o'qitishning zamonaviy texnologiyalari.-Toshkent: Tafakkur,2012.-96
7. Abdurahmanov G'.,Rustamov H Ona tili.10-sinf uchun darslik.Toshkent, "O'qituvchi" nashriyoti,2003-yil
8. Tolipov O', Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: "Fan", 2006. –B.261.
9. Ne'matova N., G'ulomov A., Abdurimova M. Ijodiy matn ustida ishlash. - Toshkent, "O'qituvchi", 1997. –V.48.

10. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Qarshi: Nasaf, 2000. – B.
11. Roziqov O, Mahmudov M, Adizov B, Hamroev A. Ona tili didaktikasi. – Toshkent: Yangi asr avlod, 2005. -B.238.
12. Rajabzoda H, Safarov A. Pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayonida 1995. V. 293.
13. Rajabzoda H, Safarov A. Pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayonida samarali qo'llash-hozirgi zamon ta'limi talabi. – Buxoro, 2008. – B.36.
14. Saidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar (nazariya va amaliyot).
– Toshkent: Moliya, 2003. –B. 358.
15. Tolipov O'. Ta'lim: o'qituvchi va o'quvchi faoliyati // “Sog'lom avlod”
jurnali, 2000, № 7-8, 20-23-betlar.
16. Tolipov O'.Q, Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: “Fan”, 2006. –B.262.